

Lumenjtë po shfrytëzojnë

që po hyn në tokë, me pasoja të rënda për vendin. "Uji nuk është vetëm për të prodhuar energji. Mungojnë studimet e integruara të lumenjve dhe përdorimit të ujërave, që do të vlerësonin ndikimet mjedisore", thotë Mato. "Edhe kur ato ekzistojnë, kryhen vetëm për zonën e ngushtë ku do të ndërtohet hidrocentrali, apo thjesht nuk zbatohen".

Përveç prodhimit të energjisë, lumenjtë duhet të shfrytëzohen me efikasitet edhe në disa drejtime të tjera. "Së pari, bujqësia, në kuptimin e shfrytëzimit të ujërave të lumenjve për veprimet e përdorur ujin vetëm për hidrocentralët. Së dyti, mënyra se si po shfrytëzohen lumenjtë sot, vetëm për ndërtim hidrocentralësh rrezikon gërryerjen e detit

Xhemal Mato, drejtuues i Ekoaktivizjes, pjesëmarrës në konferencën e Zagrebit për efikasitetin e energjisë, shprehet i shqetësuar për shfrytëzimin pa kriter që po u bëhet lumenjve të vendit, teksa qindra hidrocentrale të vegjël po ndërtohen apo priten të ndërtohen për gjatë rrethave të lumenjve nga Veri në Jug.

Ai nuk shprehet kundër ndërtimit të hidrocentralëve në vetvete, që do të ishin një burim i pastër dhe eficient energjie, por jep alarmin për mënyrën se si po vepronhet aktualisht, ku shfrytëzimi i lumenjve po bëhet vetëm për këtë qëllim, pa llogaritur efektet negative, që kjo mund të ketë në biodiversitet, turizëm, bujqësi apo deri në gërryerjen e tokës, me detin

të banesave dhe certifikimi i tyre sipas nivelit të efikasitetit; Certifikimi i pajisjeve elektroteknologjike në tregun shqiptar; Përcaktimi i strukturave të cilat do të bëjnë të mundur kontrollin dhe zbatimin e këtyre masave; Parashikimi i krijimit të një agjencie kombëtare të energjisë.

Elementi kryesor i ligjit është pikërisht krijimi i fondit të efikasitetit të energjisë, i cili do të mundësojë incencivë financiare dhe strukturë përkatëse për ndërtimin e termozollimit apo përdorimit të praktikave të efikasitetit. Pa këto incencivë, këto ndërhyrje nga pikëpamja e një investitori privat, nuk do të rezultojnë interesante ekonomikisht, sepse kanë një afat shlyerje të gjatë. ■

emisioneve të CO2 nga niveli i vitit 1990 deri në vitin 2020). "Çdo vend duhet të gjejë modelin e vet", bullin e Sllovenisë, ku është krijuar një fond i vegantë për efikasitetin e energjisë. Modeli i Sllovenisë po përpillet të zbatohet dhe në Shqipëri, ku një ligj për efikasitetin e energjisë, që parashikon dhe krijimin e një fondi, ka mbetur për t'u miratuar nga Parlamenti. Në këtë drejtim, por dhe në përdorimin e efikasitetit të energjisë, Shqipëria duket se është mbrapa me vendet e rajonit. Nga vlerësimet e bëra nga Fondi i Hapur Rajonal për Energjinë, në vend shpenzohen 174 ktoe energji për të siguruar një prodhim me vlerë 1 mijë dollarë, ndërkohë që Kroacia (vend me temperaturë më të ulët) shpenzon 143 ktoe energji. Ndërkohë, në bazë të kushteve të Bashkimit Europian, Shqipëria duhet të ulë me 9% konsumin e energjisë, për mënyrën se si efikasiteti të energjisë në bane, transport, shërbime e bujqësi deri në vitin 2018.

"Te gjitha vendet e tjera që ndodhen përpara nesh në hartimin dhe zbatimin e politikave strategjike për arritjen e objektivit 9% në vitin 2018, kanë pasur një terren të zhvilluar më parë edukimi dhe sensibilizimi për masat e efikasitetit", pohon Eryon Tase, drejtor i Akademisë Shqiptare të Studimeve Politike, që shërben si organizatë lotuese, së bashku me homologët e saj në rajon, për të krijuar platforma të përbashkëta diskutimi kombëtare dhe rajonale ndër-mjet politikanëve, ekspertëve, biznesit privat, shoqërive civile dhe publikut në përgjithësi. Megjithatë, ai shpreh bindjen se legjislacioni i ri do të kalojë ligjin për efikasitetin e energjisë.

Ky ligj synon që të ndërmerret një sërë hapesh, që do t'i hapin rrugë kursimit të energjisë në afatin e gjatë. Ai përmirëson ban disa risi si përcaktimi i masave për efikasitetin e energjisë në izolimin termik

NISMA E DIALOGUT PUBLIK

Nisma e Dialogut Publik zbatohet nga Fondi i Beogradit për Ekselencë Politike (Serbia); Shkolla për Liderhipin Demokratik (Mali i Zi); Akademia për Zhvillimin Politik në bashkëpunim me Shoqërinë për Zhvillim të Qendrësive (Kroaci); Qendra për Kërkime dhe Politikë Evropiane (Shkollat e Studimeve Politike në BiH (Bosnjë-Hercegovinë) dhe Institutit i Prishtinës për Studime Politike (Kosovë). ■